

آئین نامه معاملات دولتی

فصل اول - حدود معاملات

ماده ۱ - معاملات دولتی از نظر مبلغ به سه طبقه تقسیم میشود:

۱- معاملات خیلی جزئی.

۲- معاملات جزئی.

۳- معاملات عمده.

ماده ۲- معاملات خیلی جزئی معاملاتی است که مبلغ آن از سه هزار ریال تجاوز نکند. معاملات جزئی آن است که میزان معامله از سه هزار ریال بیشتر و از پنجاه هزار ریال تجاوز نکند و معاملات عمده عبارت است از معاملاتی که از پنجاه هزار ریال بیشتر باشد.

فصل دوم - مناقصه

الف - طریقه انجام مناقصه

ماده ۳ - در مورد معاملات خیلی جزئی مأمور مکلف است به فروشندگان کالا یا انجام دهندگان کار مورد احتیاج مراجعه و پس از تحقیق کامل از قیمت جنس یا اجرت کار معامله را با رعایت کامل صرفه دولت انجام داده ذیل سند هزینه را با قید اینکه به نازلترین قیمت ممکنه معامله انجام شده است امضاء نماید.

ماده ۴ - در مورد معاملات جزئی متصدی امر باید از فروشندگان کالا یا انجام دهندگان کار که عده آنها کمتر از سه نفر نباشد (مگر در مواردی که واقعاً عده فروشنده یا انجام دهنده کار در محل کمتر باشد) از هر کدام روی ورقه جداگانه استعلام کتبی به عمل آورده به این ترتیب که نوع جنس یا موضوع کار مورد معامله و مقدار آن و مشخصات کار در برگ استعلام بهطور واضح تعیین و فروشنده کالا یا انجام دهنده کار حداقل بهای ممکنه را در برگ استعلام تصریح و در مقابل آن با تعیین نشانی کامل خود و قید تاریخ امضاء کند.

تبصره ۱) در مواردی که فروشنده یا انجام دهنده کار کمتر از سه نفر باشد متصدی امر باید در متن سند هزینه مراتب را قید و امضاء نماید.

تبصره ۲) در مواردی که فروشندگان جنس یا انجام دهندگان کار در اوراق استعلام بهاء ضربالاجلی برای فروش یا انجام کار قید مینمایند متصدی امر باید طوری اقدام کند که حتماً قبل از انقضای مدت قید شده معامله بهصرفه دولت انجام و خسارتی متوجه دولت نگردد.

ماده ۵ - در مورد معاملات عمده تشریفات مناقصه به طریقی که در مواد بعد ذکر شده الزامی است مگر در مواردی که ترک مناقصه به موجب مقررات قانونی مجاز شناخته شده باشد.

ب - آگهی مناقصه

ماده ۶ - در معاملات عمده در مرکز آگهی مناقصه از یک تا سه نوبت به اقتضای اهمیت معامله به وسیله روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی و حداقل یکی از جراید کثیرالتنشر و در شهرستانها آگهی به وسیله روزنامه یا به وسیله الصاق در معابر و یا بر حسب اهمیت معامله یا هر دو وسیله به اطلاع عموم خواهد رسید.

تبصره ۱) در مواردی که ادارات مربوطه تشخیص دهند که انتشار آگهی هم در مرکز و هم در شهرستانها ضرورت دارد میتوانند به ترتیب مندرجه در ماده فوق در هر محلی که لازم میدانند به نشر آگهی اقدام نمایند.

تبصره ۲) به منظور رعایت صرفه و صلاح دولت ممکن است ادارات مناقصه دهنده یک نسخه از آگهی مناقصه را برای شرکت ها و فروشنندگان ذیصلاحیت مستقیماً ارسال دارد.

ماده ۷ - در موقع انتشار آگهی چه در مرکز و چه در شهرستانها باید شرایط زیر کاملاً در آگهی رعایت گردد:

۱) تعیین نوع جنس و میزان آن یا نوع کار و میزان آن و محل تحویل جنس و انجام کار و مدت تحویل و در مواردیکه معامله طبق نمونه یا مشخصات جداگانه انجام میشود باید در آگهی صریحاً قید گردد که طبق نمونه مهور یا صورت مشخصات موجود در اداره مربوطه معامله انجام خواهد شد.

۲) مدت قبول پیشنهادهای از تاریخ انتشار آگهی در داخله کمتر از ده روز و در خارجه کمتر از دو ماه نیابستی باشد.

۳) در آگهی باید قید شود که پیشنهاد دهنده مبلغی که اداره مربوطه به تناسب و میزان معامله یا سنخ کار مقطوعاً تعیین مینماید و از صدی پنج مبلغ برآوردی کمتر نباشد به عنوان سپرده نقداً به صندوق اداره مربوطه یا به حساب سپرده به بانک تحویل و قبض آن را ضمیمه پیشنهاد بنماید تا هرگاه برنده مناقصه از پیشنهاد خود عدول نماید سپرده به نفع دولت ضبط گردد و به پیشنهادهای فاقد سپرده ترتیب اثر داده نخواهد شد. پیشنهاد دهنده میتواند بجای سپرده نقدی تضمین بانکی ضمیمه پیشنهاد تسلیم نماید و همچنین میتواند با تشخیص اداره مربوطه میزان سپرده را در مواردیکه صدی پنج معامله زائد بر پانصد هزار ریال بشود بر پانصد هزار ریال محدود نمود.

۴) در صورتیکه مقتضیات ایجاب نماید که به برنده مناقصه پیش قسط داده شود مأخذ آن باید در آگهی مناقصه قید گردد و پرداخت پیش قسط منوط به اخذ ضمانت نامۀ بانکی خواهد بود و آن نیز باید در آگهی قید شود.

۵) نسبت به مناقصه هائی که محتاج به نقشه و دفتر مشخصات باشد بایستی قبل از نشر آگهی نقشه های کار بانضمام دفتر مشخصات جامعی که تمام نکات و دقائق فنی در آن ملحوظ شده باشد تهیه و شرایط پرداخت هم معین و در آگهی قید شود که به وسیله دفتر اداره در مقابل دریافت بها؛ در دسترس داوطلبان گذارده خواهد شد.

۶) هرگاه موضوع مناقصه مربوط به معاملات با خارجه اعم از خرید جنس یا ماشین آلات برای تأسیس کارخانه و یا انجام عملیات فنی مهمی باشد علاوه بر آگهی در داخله کشور یک نسخه از آگهی باید به وسیله وزارت امور خارجه بهر یک از سفارتخانه های ممالک مربوطه بیگانه در تهران و یک نسخه هم به سفارتخانه های کشور شاهنشاهی در ممالک مربوطه خارجه فرستاده شود.

۷) در آگهی قید شود که برنده مناقصه ملزم است برای حسن انجام کار مبلغی که در امور ساختمانی و باربری و خرید ماشین آلات از صدی پنج و در سایر موارد از صدی ده کل مبلغ معامله کمتر نباشد نقداً یا تضمین از یکی از بانکهای مجاز بسپارد و یا در حین انعقاد قرارداد معادل مبلغ تعیین شده برای تضمین حسن انجام کار از جنس مورد پیمان تحویل نماید و همچنین در آگهی های مناقصه مربوط به امور ساختمانها و باربری باید قید شود که از وجوه اقساط کارهای انجام شده وسیله پیمانکار ده درصد در امور ساختمانی و پانزده درصد در کارهای باربری کسر خواهد

شد و استرداد تضمین حسن انجام کار و همچنین مبالغی که به‌طور اقساط کسر میشود طبق شرایطی خواهد بود که در آگهی تعیین میشود.

۸) در آگهی باید قید شود که اداره مربوطه در رد یا قبول هر یک یا تمام پیشنهادهای مختار است.

۹) در آگهی قید شود که هزینه ثبت قرارداد (در صورتیکه اداره مربوطه ثبت قرارداد را در دفتر اسناد رسمی ضروری تشخیص بدهد) و پرداخت مالیات و هرگونه عوارضی به عهده برنده مناقصه خواهد بود.

میزان مالیات باید در اسناد مناقصه یا مزایده قید شود که پیشنهاد دهندگان با علم و اطلاع از رقم مالیاتی که تعلق میگیرد پیشنهاد دهند.

۱۰) در آگهی باید قید شود که به پیشنهادهای مشروط و مبهم و پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی برسد مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۱۱) در آگهی تصریح شود که اداره مجاز خواهد بود تا صدی بیست و پنج از میزان جنس یا کار مورد معامله کسر و اضافه نماید.

۱۲) روز و ساعت قبول و قرائت پیشنهادها و همچنین اجازه حضور پیشنهاد دهندگان و یا نمایندگان آنها در کمیسیون مناقصه باید در آگهی درج شود.

۱۳) محل تحویل کالای مورد خرید اعم از داخله یا خارجه باید در آگهی قید شود.

۱۴) اداره مناقصه دهنده بنابر اهمیت معامله حداکثر مدتی را که برای بررسی پیشنهاد و تشخیص حائز حداقل لازم است در شرایط مناقصه قید خواهد نمود و چنانچه مطالعه کمیسیون از مدت مزبور تجاوز نماید پیشنهاد دهندگان میتوانند از پیشنهاد خود عدول و سپرده خود را مسترد دارند.

۱۵) در صورتیکه شرایط با رعایت مراتب فوق مفصل باشد و درج آنها در آگهی موجب هزینه زیاد گردد در آگهی قید خواهد شد که شرایط معامله در دفتر اداره مربوطه موجود است و پیشنهاد دهندگان باید یک نسخه از شرایط معامله را دریافت و امضاء کرده و به پیشنهاد خود ضمیمه نمایند.

۱۶) نمونه ضمانت نامه باید به‌ضمیمه اسناد مناقصه یا مزایده به داوطلبان تسلیم شود که ضمانت نامه را عیناً مطابق مضمون آن تنظیم و ضمیمه پیشنهاد کنند. همچنین نمونه قرارداد که برای معامله منعقد خواهد شد باید ضمن اسناد مناقصه به داوطلبان داده شود که زیر آن را با قید عبارت قرائت شد و مورد قبول است امضاء و به پیشنهاد خود ضمیمه نمایند.

ماده ۸ - وزارتخانه ها و ادارات مستقل دولتی چنانچه در مورد معامله عمده ذکر شرایط خاصی را مقتضی بدانند می توانند به قسمی که با مفاد این آئین نامه مخالفت نداشته باشد نکات لازم را در متن آگهی یا در شرایط و مشخصات مناقصه درج نمایند به طوری که عموم داوطلبان قبل از تسلیم پیشنهاد از مدلول آن استحضار حاصل کنند و به‌هرحال منظور داشتن امتیازاتی برای برنده مناقصه خارج از آنچه قبلاً در آگهی و مشخصات پیش بینی شده است ممنوع می باشد.

ماده ۹ - وزارتخانه ها و بنگاههای دولتی باید ترتیبی بدهند که از آگهی های مربوطه به مناقصه و مزایده منتشره در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی اطلاع حاصل نمایند تا چنانچه اشیاء مورد مناقصه را برای فروش داشته باشند و یا به اشیائی که به مزایده گذارده شده نیازمند باشند از اداره مناقصه یا مزایده دهنده تقاضا کنند که معامله را با آنها انجام دهد در اینصورت اداره مربوطه مکلفست با تساوی شرایط معامله را با اداره پیشنهاد دهنده انجام نماید.

ج - کمیسیون مناقصه

ماده ۱۰ - کمیسیون مناقصه در مرکز حداقل از سه نفر به شرح زیر تشکیل میشود:

۱ - رئیس اداره یا قسمت معامله کننده یا نماینده او.

۲ - رئیس حسابداری وزارتخانه یا اداره مستقل یا نماینده او.

۳ - یک نفر بازرس از طرف وزارتخانه یا اداره مستقل.

تبصره) در مواردیکه معامله مربوط به امور فنی باشد حضور مهندس یا مأمور فنی از طرف وزارتخانه یا اداره مستقل در کمیسیون ضروری است.

ماده ۱۱ - در شهرستانها کمیسیون مناقصه مرکب خواهد بود از رئیس اداره مربوطه یا نماینده او و رئیس اداره دارائی یا نماینده او و رئیس حسابداری اداره مربوطه یا نماینده او و در معاملات مربوط با اداره دارائی رئیس کارپردازی دارائی نیز شرکت خواهد نمود و در موارد معاملات فنی متخصص فنی هم باید شرکت نماید.

ماده ۱۲ - اداره مناقصه دهنده حتی الامکان نرخ عادلانه جنس یا کار مورد معامله را به وسائل مطمئن به دست آورده و روز تشکیل کمیسیون قبل از قرائت پیشنهادها در دسترس اعضاء کمیسیون خواهد گذاشت تا کمیسیون بتواند با بصیرت کامل نسبت به پیشنهادهای واصله اظهار نظر نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

ماده ۱۳ - کمیسیون باید در روز مقرر که در آگهی قید شده تشکیل و پیشنهادهای رسیده را اعم از اینکه یک یا بیشتر باشد مفتوح و قرائت و صورتمجلس تنظیم نماید.

ماده ۱۴ - اگر در نتیجه انتشار آگهی مناقصه پیشنهادی نرسد و یا پیشنهادهای رسیده از سه فقره کمتر باشد و یا قیمتهای پیشنهاد شده از حدود اعتدال خارج باشد معامله به یکی از شقوق زیر انجام خواهد شد.

۱ - چنانچه پیشنهادی نرسیده و یا قیمتهای پیشنهاد شده از حدود اعتدال خارج باشد کمیسیون میتواند ضمن تنظیم صورتمجلس اظهار نظر نماید که معامله به طریق استعلام بقاء و با توجه به نرخ عادلانه ای که قبلاً به دست آمده انجام بشود.

۲ - در صورتی که پیشنهادهای رسیده کمتر از سه فقره باشد قیمت عادلانه به وسیله استعلام بقاء تعیین و هرگاه قیمتی که به این طریق بدست می آید با حداقل قیمت پیشنهادها مساوی و یا زیادتر از آن باشد معامله با حائز حداقل مناقصه انجام و چنانچه کمتر بوده و پیشنهاد دهنده نیز حاضر باشد معامله را به آن قیمت قبول نماید کمیسیون می تواند با او معامله و الا به مأخذ حداقل استعلام انجام خواهد شد.

۳ - چنانچه میزان معامله زائد بر پانصد هزار ریال باشد و کمیسیون تجدید آگهی را مقتضی بداند با تنظیم صورتمجلس نظر خود را ضمن اعاده پرونده به اداره مربوطه اعلام خواهد نمود و اداره مربوطه بایستی در تجدید

آگهی اقدام نماید در اینصورت مناقصه اولی کان لم یکن خواهد بود و در هر حال بیش از یکمرتبه مناقصه تجدید نخواهد شد.

۴ - چنانچه معامله مربوط بخرید ماشین آلات و یا کارخانه از خارج کشور بوده و یا برای انجام عملی باشد که اجرای هیچ یک از شقوق فوق انجام پذیر نبوده و یا مقرون به صرفه و صلاح نباشد در این صورت کمیسیون می تواند ترتیب دیگری را که مقرون به مصلحت تشخیص دهد برای انجام معامله در نظر گرفته و به اداره معامله کننده ابلاغ نماید در اینصورت موضوع در کمیسیون مندرجه در تبصره یک ماده ۱۵ مطرح خواهد شد.

ماده ۱۵ - در صورتی که پیشنهادهای رسیده سه فقره یا زیادتر باشد پس از قرائت آنها و اطلاع از قیمت پیشنهادی و تشخیص حداقل و مقایسه آن با نرخ عادلانه (موضوع ماده ۱۲) کمیسیون با رعایت مدت مقرر در آگهی (موضوع بند ۱۴ از ماده ۳) تصمیم مقتضی اتخاذ و برنده مناقصه را تعیین و صورت مجلس تنظیم خواهد نمود.

تبصره ۱ - در مورد معاملاتی که مبلغ آن از دو میلیون ریال بیشتر است و همچنین در مورد معاملات موضوع قسمت ۴ ماده ۱۴ پس از اعلام نتیجه مناقصه از طریق کمیسیون پرونده در کمیسیون دیگری که از سه نفر عضو عالی مقام و ذیصلاحیت به انتخاب وزیر یا رئیس اداره مستقل و در شرکتها و بنگاههای دولتی به انتخاب هیئت مدیره تشکیل میشود بررسی و نظر کمیسیون مزبور پس از تصویب مقامات مجاز قاطع بوده و اجرا خواهد شد.

تبصره ۲ - پس از موعد مقرر در آگهی (موضوع بند ۱۴ از ماده ۷) هیچگونه پیشنهادی اعم از کتبی و یا شفاهی خواه قبل از تصمیم کمیسیون و یا بعد از آن به هیچ عنوان پذیرفته نخواهد شد و تصمیم کمیسیون باید بلافاصله به اداره مربوطه ابلاغ بشود و اداره مزبور موظف است متها در ظرف ۷ روز (به استثنای ایام تعطیل) نتیجه مناقصه را به برنده مناقصه ابلاغ و سپس به انعقاد قرارداد و انجام معامله اقدام نماید.

تبصره ۳ - چنانچه در ظرف ۷ روز (به استثنای ایام تعطیل) اداره مربوطه نتیجه تصمیم کمیسیون را به برنده مناقصه ابلاغ ننماید و یا پس از ابلاغ و حاضر بودن برنده مناقصه برای انجام معامله دفع الوقت نموده و اقدام به انجام معامله یا انعقاد قرارداد نکند و از این جهت خسارتی متوجه دولت گردد مسئول امر مورد تعقیب قرار خواهد گرفت.

تبصره ۴ - در صورتیکه برنده مناقصه از قبول خودداری و یا پس از ابلاغ کتبی حداکثر تا هفت روز (به استثنای ایام تعطیل) حاضر به انعقاد قرارداد نشود اداره مربوطه سپرده او را ضبط و به طریق مذکور در ماده ۱۶ اقدام مینماید.

ماده ۱۶) قبل از انعقاد قرارداد یا تسلیم تضمین حسن انجام معامله از طریق برنده مناقصه سپرده حائز حداقل درجه دوم مسترد نخواهد شد تا در صورتیکه برنده مناقصه از انعقاد قرارداد یا انجام معامله خودداری نماید اداره مربوطه بتواند با نفر دوم (در صورتیکه تفاوت بهای پیشنهادی او با نفر اول زیادتر از مبلغ سپرده نباشد) در انعقاد قرارداد با او اقدام نماید و در صورتیکه تفاوت بهاء زیادتر از مبلغ سپرده باشد بایستی طبق ماده ۱۴ عمل نمایند بدیهی است چنانچه نفر دوم هم پس از ابلاغ کتبی و انقضای مهلت مقرر حاضر به انعقاد قرارداد نشود سپرده او ضبط خواهد شد.

مراتب مندرج در این ماده باید ضمن آگهی با اسناد مناقصه قید شود.

ماده ۱۷) چنانچه حائز حداقل قیمت بیش از یک نفر بوده و نسبت به واگذاری معامله بیکی از آنها رضایت حاصل نشود برنده به وسیله قرعه تعیین خواهد شد.

ماده ۱۸) در صورتیکه آگهی مناقصه برای اجناس مختلف منتشر شده و قیمت یک یا چند قلم از پیشنهادی نسبت به پیشنهاد دیگر ارزانتر و چند قلم آن گرانتر باشد چنانچه خرید اجناس مورد معامله از فروشندگان متعدد مقرون به صرفه و ممکن باشد بایستی معامله تفکیک و هر قلم از اجناس مزبور را از کسی که نازلترین قیمت قبول کرده خریداری و در غیر این صورت با کسی که من حیث المجموع از همه ارزانتر پیشنهاد داده است انجام شود.

ماده ۱۹) هرگاه پیشنهادهای رسیده به پولهای مختلف یا در مقابل صدور کالا از کشور ایران و یا از مجرای حسابهای پایایی دولت با کشورهای خارج باشد اداره مناقصه دهنده مکلف است مراتب را از طریق وزارتخانه یا اداره مستقل مربوطه به وزارت دارائی اطلاع داده و پس از اعلام نظر وزارت دارائی به انجام معامله اقدام نماید.

ماده ۲۰) در صورتیکه تصمیم کمیسیون به اکثریت آراء اتخاذ شود معتبر بوده و کسانی که در اقلیت هستند باید نظر خود را با ذکر دلیل در ذیل صورتمجلس نوشته و امضاء نمایند.

در مورد معاملات مربوطه به امور فنی چنانچه مهندس یا مأمور فنی در اقلیت واقع شود معامله بهر مبلغ که باشد به کمیسیون مذکوره در تبصره ۱ ماده ۱۵ ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۱) مناقصه حضوری در کلیه معاملات مطلقاً ممنوع است.

ماده ۲۲) در مورد تعمیر و رنگ کاری ابنیه و عمارات و تعمیر جاده های شوسه و آسفالت شده و امثال آن در صورتیکه اداره مربوطه انجام عمل را به طور امانی به صرفه تشخیص نداده و بخواهد به مقاطعه واگذار نماید و همچنین در مورد حمل محمولات و خرید خواربار و نوشت افزار و اشیاء دیگری که در مدت سال به طور استمرار مورد احتیاج بوده و نمیتوان میزان آن را جهت درج در آگهی مناقصه پیش بینی کرد ممکن است مناقصه را به مدتی که بیش از یکسال نباشد محدود و به ترتیب زیر عمل نمود:

۱ - نسبت به تعمیر راههای شوسه و آسفالت شده و تعمیر ابنیه و رنگ کاری اداره مربوطه با در نظر گرفتن بهای مصالح و دستمزد کاری که برای واحد هر یک از عملیات لازم خواهد بود قیمت واحد هر نوع عمل را عادلانه تعیین و مأخذ مناقصه قرار میدهد و شرکت کنندگان در مناقصه نسبت به فهرست بهای مزبور به قراری صدی چند پیشنهاد کسر یا اضافه خواهند داد.

۲ - برای به دست آوردن نرخ کرایه افراد و حمل محمولات آگهی مناقصه باید به مأخذ نفر کیلومتر منتشر و پس از به دست آمدن نتیجه با حائز حداقل پیمان منعقد شود.

۳ - در مورد خرید خواربار و نوشت افزار و اشیاء دیگر اداره مربوطه صورت جامعی از انواع خواربار و یا نوشت افزار و اشیاء دیگر مورد احتیاج تهیه و خرید آنها را با قید اینکه اشیاء مورد مناقصه هر مقدار که در مدت مقرر مورد احتیاج واقع شود تحویل گرفته خواهد شد به مناقصه میگذارد.

تبصره) در موارد فوق چنانچه پیمانکار از انجام تعهد خودداری نماید در صورتیکه اداره مربوطه بتواند با همان قیمت و شرایط احتیاجات مورد پیمان را برای بقیه مدت تأمین نماید بدون اینکه مناقصه را تجدید کند اجرا پیمان را به دیگری واگذار و چنانچه به آن قیمت تهیه احتیاجات مورد پیمان میسر نگردد مناقصه را تجدید و مادامی که نتیجه مثبت از مناقصه حاصل نشده اداره مربوطه به نحو مقتضی احتیاجات خود را تأمین و طبق مواد پیمان با پیمانکار رفتار خواهد نمود.

ماده ۲۳ - در مورد تهیه لباس مستخدمین جزء و پرداخت دستمزد دوخت و بهای آستر و خرید و تعمیر بخاری و رنگ کاری عمارات وزارتخانه ها و ادارات کشوری و شهرداری در مرکز میتوانند با نرخ مناقصه وزارت دارائی احتیاجات خود را تأمین و یا مستقیماً اقدام به مناقصه بنمایند.

ماده ۲۴ - در مورد تعیین نرخ ثابت برای دستمزد چاپ و صحافی اوراق و دفاتر که جزء ضروریات یومیه و به طور مستمر مورد احتیاج وزارتخانه ها و ادارات دولتی می باشد با توجه به بند ۶ از ماده ۴۰ قانون محاسبات عمومی در بهمن هر سال کمیسیونی مرکب از پنج نفر از اشخاص بصیر و با اطلاع به انتخاب وزارت دارائی تشکیل و با در نظر گرفتن اوضاع و احوال میزان متوسط دستمزد کار و نرخ مواد اولیه مورد لزوم و سایر هزینه های مربوطه و منظور نمودن سود عادلانه برای چاپخانه تعرفه ثابت تنظیم و پس از تصویب وزارت دارائی در تمام مدت سال بعد مورد عمل قرار داده میشود.

تبصره) مطبوعات کلیه وزارتخانه ها و ادارات بانکها و شرکت ها و سایر مؤسساتی که تمام و یا نصف سرمایه آن متعلق به دولت است و همچنین شهرداری و اداره کل برق بایستی به وسیله کمیسیونی که از طرف وزارت دارائی تعیین میشود به نسبت سهمی که برای هر یک از چاپخانه ها معین خواهد شد بین آنها تقسیم شود.

ماده ۲۵ - چنانچه در مناقصه قیمت های پیشنهادی اضافه بر میزان نرخ یا برآورد اولیه و در مزایده قیمت های پیشنهادی کمتر از ارزیابی قبلی به دست آید کمیسیون مناقصه یا مزایده میتواند با در نظر گرفتن صلاح و صرفه دولت به پیشنهاد های واصله ترتیب اثر داده و معامله را به صرفه دولت انجام دهد.

فصل سوم - انعقاد پیمان

ماده ۲۶) در پیمان های خرید یا انجام کار باید نکات زیر قید گردد:

۱ - نوع و مقدار جنس و موضوع و میزان کار با مشخصات لازم.

۲ - مدت انجام تعهد و محل تحویل و شرایط تحویل ضمناً باید پیش بینی شود که هرگاه پیمانکار در تحویل جنس یا انجام کار طبق شرایط پیمان جزء یا کلاً تأخیر نماید تا مدت معینی که منوط به تشخیص اداره معامله کننده خواهد بود جریمه تأخیر از او دریافت و چنانچه پس از انقضای مدت مذکور باز هم تعهدات پیمانکار انجام نشده باشد اداره معامله کننده مختار است که کار را بهر نحو مقتضی بداند انجام داده و اگر اضافه بر مبلغ قرارداد تمام شود تفاوت را از محل تضمین و کسور وجه الضمان و در صورت عدم تکافو آن از هرگونه مطالبات دیگر که از پیمانکار داشته باشد استیفا نماید و یا قرارداد را فسخ و تضمین پیمانکار را ضبط نموده و معامله را بهر نحو که به صلاح و صرفه باشد انجام دهد.

هر یک از شقوق فوق که در نظر گرفته می شود و مدتیکه جریمه تأخیر تعلق خواهد گرفت و میزان جریمه باید در آگهی یا اسناد مناقصه قبلاً برای استحضار داوطلبان قید گردد.

۳ - نمونه کالای مورد معامله در مواردیکه تهیه آن میسر و تهیه شده باشد می بایستی با مهر کمیسیون مناقصه و پیمانکار مهور و در اداره مربوطه نگهداری شود و فروشنده ملزم است کالای مورد معامله را طبق نمونه مزبور تحویل دهد.

۴ - در پیمان باید تصریح شود که پیمانکار از مشخصات جنس یا کار مورد معامله و مقتضیات محل اطلاع کامل داشته و در اجرای پیمان به عذر عدم اطلاع نمیتواند معتذر شود.

۵ - در پیمان باید قید شود که در صورت لزوم اداره میتواند تا حدود بیست و پنج درصد از میزان کار یا جنس موضوع معامله را کسر یا اضافه نماید و در هر دو حال باید قبل از انقضای مدت پیمان به پیمانکار اطلاع داده شود. در صورت اضافه شدن پیمانکار موظف است مطابق شرایط مقرر در پیمان یا مهلتی که متناسب با میزان و مدت اصل پیمان باشد نسبت به مازاد عمل نماید و در صورت کم شدن نیز در مدتی متناسب با مدت و مقدار اصل پیمان قبل از انقضای مهلت پیمان کتباً به پیمانکار اطلاع داده میشود.

۶ - در پیمان باید بهطور صریح میزان کل بهای مورد معامله یا انجام کار و ترتیب پرداخت آن قید گردد و در مواردیکه مأخذ معامله روی واحد بهاء باشد مبلغ کل معامله در پیمان بهطور پیش بینی ذکر میشود لیکن بهای کارهای انجام یافته بدون در نظر گرفتن مبلغ مزبور طبق واحد بهاء احتساب و پرداخت خواهد شد.

۷ - در صورت لزوم و با توجه به مقتضیات کار چنانچه در آگهی یا اسناد مناقصه تأدیه پیش پرداخت قید شده باشد پس از اخذ تضمین بانکی حداکثر ممکن است تا میزان بیست و پنج درصد مبلغ کل معامله پیش پرداخت داده شود مبلغ پیش پرداخت باید بهطور صریح در قرارداد قید و ترتیب استهلاك آن به اقساط یا یک جا نیز قید شود.

۸ - در پیمانهای مربوط بساختمان و راهسازی و نظائر آن فاصله بین تحویل موقت و تحویل قطعی کار بهطور صریح باید ذکر شود.

۹ - برای حسن انجام کار به مأخذی که در آگهی یا اسناد مناقصه قید گردیده باید وجه نقد یا تضمین بانکی قبل از امضاء پیمان اخذ و در پیمان مراتب با طرز استرداد آن بهطور وضوح قید شود و علاوه بر اخذ تضمین حسن انجام کار در پیمانهای ساختمانی از وجوه اقساط کارهای انجام شده ده درصد در امور باربری و پانزده درصد کسر و به حساب سپرده خزانه منظور و قبض سپرده به پیمانکار داده شود و رد این قبیل سپرده ها بستگی خواهد داشت به ترتیب و رعایت مدتی که از لحاظ فنی در آگهی یا اسناد مناقصه تصریح شده است.

۱۰ - مبالغ کسر شده بهعنوان ده درصد از کارکردهای پیمانکاران ساختمانی را میتوان به تقاضای پیمانکار پس از انجام عمل تحویل موقت با اخذ تضمین بانکی مسترد نماید.

ماده (۲۷) در خرید و فروشهایی که جنس مورد معامله بلافاصله پس از انجام تشریفات مناقصه یا مزایده تحویل و بهای آن نقداً پرداخت یا دریافت می شود احتیاج به عقد پیمان نخواهد بود.

ماده ۲۸ - در پیمان باید قید گردد که پرداخت مالیات و هرگونه عوارض به عهده پیمانکار است.

ماده ۲۹ - حق ارجاع به حکمیت در هیچیک از پیمان ها نباید قید گردد.

فصل چهارم - ترتیب تحویل

ماده ۳۰ - جنس یا کار انجام شده هرگاه مربوط به معاملات جزئی و خیلی جزئی باشد تحویل آن بهوسیله انباردار یا متصدی مربوطه انجام خواهد شد در مورد معاملات عمده در مرکز بایستی تحویل با نظارت کمیسیون که لااقل مرکب از اشخاص زیر باشد صورت گیرد:

۱ - یک نفر نماینده از طرف اداره مربوطه.

۲ - یک نفر نماینده از طرف اداره حسابداری مربوطه.

۳ - یک نفر نماینده از طرف اداره بازرسی و وزارتخانه یا اداره مستقل.

تبصره ۱) در مورد تحویل کارهای ساختمانی و ماشین آلات و سایر کارهای فنی بایستی مهندس یا کارشناس نیز در کمیسیون شرکت داشته باشند.

تبصره ۲) در شهرستان ها تحویل جنس و انجام کار باید با نظارت نماینده دارائی و یا ناظر مالی و نماینده اداره مربوطه انجام شود بدیهی است در صورت فنی بودن معامله حضور مهندس یا کارشناس فنی ضرورت دارد.

ماده ۳۱) در معاملات عمده برای تحویل هر فقره جنس یا کار بایستی از طرف کمیسیون صورت مجلس تنظیم و در آن به طور صریح قید گردد که جنس مورد معامله یا کار انجام شده طبق نمونه ممهور (موضوع بند ۳ از ماده ۲۶) و یا مشخصات مندرج در پیمان می باشد و ذیل آن را تمام اعضای کمیسیون و فروشنده یا پیمانکار امضاء و در مورد اجناسی که تحویل انبار میشود انباردار نیز صورت مجلس را امضاء و قبض صادر خواهد نمود و همچنین در مورد تحویل ساختمانها و امثال آن متصدی مربوطه باید حضور داشته و صورتمجلس را امضاء نماید.

تبصره) هرگاه در نوع جنس و مشخصات مورد تحویل بین اعضاء کمیسیون و یا بین کمیسیون از یکطرف و پیمانکار از طرف دیگر اختلاف نظر حاصل شود صورت جلسه طبق نظر اکثریت اعضاء کمیسیون تنظیم و اقلیت یا پیمانکار نظر خود را ذیل صورت مجلس قید و مراتب به رئیس اداره مربوطه ارجاع میشود رئیس اداره مربوطه مکلف است کمیسیونی از اشخاص دیگر به ترتیب مقرر در ماده ۳۰ و در صورت لزوم با حضور کارشناس معین نماید تا با حضور پیمانکار به مورد اختلاف رسیدگی و رأی این کمیسیون ولو به اکثریت باشد قطعی خواهد بود.

فصل پنجم - مزایده

ماده ۳۲ - در مورد فروش اشیاء فرسوده بایستی به طریق حراج اقدام و اطلاعات کلی راجع به نوع اشیاء و روز و محل حراج ضمن آگهی درج شود تا طالبین خرید بتوانند با ملاحظه آنها در حراج شرکت نمایند و نیز در آگهی باید قید گردد که در مقابل فروش اشیاء وجه نقد دریافت و هرگونه عوارض به عهده خریدار خواهد بود.

مع هذا چنانچه وزارتخانه یا اداره مربوطه مزایده کتبی را مقرون به صرفه و صلاح بداند میتواند به طریق مزایده کتبی اقدام نماید.

ماده ۳۳ - در مورد فروش اجناس دولتی و اشیاء غیر فرسوده در صورتیکه میزان معامله از پنجاه هزار ریال کمتر باشد به ترتیب حراج به شرح ماده ۳۲ اقدام و هرگاه میزان معامله زائد بر پنجاه هزار ریال باشد مطلقاً به ترتیب مزایده کتبی عمل خواهد شد.

تبصره) در مورد مزایده کتبی چنانچه پس از انتشار آگهی پیشنهادی نرسد و یا پیشنهادهای رسیده کمتر از سه فقره بوده و یا مقرون به صرفه و صلاح نباشد به ترتیب مقرر در ماده ۱۴ اقدام خواهد شد.

ماده ۳۴ - نسبت به اجناس فاسد شدنی در صورتیکه پس از انتشار آگهی پیشنهادی نرسید اجناس مزبور از طریق حراج به ترتیب مقرر در ماده ۳۲ و یا به ترتیبی که کمیسیون مزایده مقتضی بداند بفروش خواهد رسید.

ماده ۳۵ - فروش و اجاره دادن املاک و مستغلات و فنوآت دولتی به مبلغ که باشد با انتشار آگهی مزایده و رعایت تشریفات که در این آئین نامه پیش بینی شده انجام میشود مگر آنکه قوانین خاصی برای اینگونه معاملات مقرر شده باشد.

ماده ۳۶ - میزان اجاره عمارات و ماشین آلات و وسائط نقلیه و امثال آن که از طرف وزارت خانه ها و ادارات و مؤسسات دولتی در اختیار کارمندان یا مقاطعه کاران برای مدت مأموریت یا انجام کار مورد قرارداد گذارده میشود به تراضی طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۳۷) مقرراتیکه در این آئین نامه برای عمل مناقصه پیش بینی شده در مواردیکه منطبق با عمل مزایده کتبی باشد بایستی رعایت گردد.

فصل ششم - مقررات عمومی

ماده ۳۸ - وزارتخانه ها و ادارات مستقل یا بنگاههای دولتی باید احتیاجات خود را به موقع پیش بینی و نسبت به انجام تشریفات مناقصه اقدام نمایند تا در فصول مقتضی معامله انجام شود.

ماده ۳۹ - در مورد حمل و نقل در صورتیکه استفاده از پست و راه آهن دولتی مقدور باشد بایستی از حمل و نقل با وسائل دیگر خودداری کرد.

ماده ۴۰ - برای معاملات عمده که مربوط به امور فنی و تخصصی باشد وزارتخانه ها یا ادارات مستقل مربوطه که عادتاً عهده دار انجام این نوع کارها یا خرید این نوع اجناس هستند باید قبلاً ترتیب مقتضی برای تشخیص صلاحیت داوطلبان شرکت در این معاملات را داده و فهرست آنها را در اختیار ادارات مربوطه بگذارند این فهرست در آخر هر سال قابل تجدیدنظر خواهد بود در این صورت فقط پیمانکاران و فروشندگان حق شرکت در مناقصه و معامله را دارند که صلاحیت آنها به ترتیب مذکور مسلم باشد.

ماده ۴۱ - در مورد خرید ماشین آلات چنانچه نماینده رسمی کارخانه سازنده ماشین نو موجود نداشته باشد آگهی مناقصه منتشر میشود و هرگاه پیشنهادی برای فروش ماشین نو نرسید و خرید آن در بازار آزاد نیز میسر نشود وزارتخانه ها و ادارات مستقل مربوطه میتوانند در صورتیکه فوریت ایجاب نماید ماشین مستعمل قابل استفاده را به بهائی که با در نظر گرفتن میزان استهلاک به وسیله کارشناس تعیین خواهد شد خریداری نمایند.

ماده ۴۲) در مورد ساختمان یا تغییر مسیر راههای شوسه و راه آهن و احداث فرودگاه و کارخانجات و ابنیه فرهنگی و امثال آنها چنانچه معاوضه اراضی یا ابنیه ضرورت پیدا کند ارزیابی به وسیله هیئتی مرکب از نماینده اداره مربوط و نماینده دارائی و کارشناس رسمی دادگستری انجام و احتیاج به انجام تشریفات مناقصه و مزایده نخواهد داشت.

ماده ۴۳) در مورد مناقصه کارهای ساختمانی با آن که اداره مربوطه مکلف است بهای واحد انواع مختلف عملیات را قبلاً در اسناد مناقصه پیش بینی نماید معذک هرگاه کارهای جدیدی در ضمن عمل پیش بیاید بهای واحد آن کارها به تناسب قیمت های اولیه از طرف اداره مربوطه تعیین و به موافقت پیمان کار و تصویب وزارتخانه یا اداره مستقل یا هیئت مدیره بنگاه دولتی خواهد رسید ولی میزان کارهای جدید که در قیمت های اولیه پیش بینی نشده نباید از صدی ده برآورد اولیه کار مورد پیمان تجاوز نماید.

ماده ۴۴ - بهای وسائط نقلیه و آلات و ادوات آن و کالاهای دیگر که کارخانجات سازنده نماینده انحصاری فروش در ایران دارند بایستی با در نظر گرفتن نرخ ارز و هزینه های متعلقه و سود عادلانه برای مدت معینی به وسیله وزارت اقتصاد ملی تعیین و به فروشندگان و کلیه وزارتخانه ها و ادارات ابلاغ شود تا اجناس مورد احتیاج خود را به نرخ مزبور خریداری نمایند.

تبصره - در صورتیکه فروشنده جنس حاضر نباشد جنس خود را به قیمت تعیین شده بفروشد اداره مربوطه میتواند جنس را به قیمتی که فروشنده تعیین مینماید خریداری و وزارت اقتصاد ملی را از جریان امر آگاه نماید.

ماده ۴۵) مستخدمین دولت حق شرکت در معاملات دولتی نخواهند داشت.

ماده ۴۶) از تاریخ اجرای این آئین نامه هرگونه مقرراتی که با مفاد آن متناقض باشد ملغی خواهد بود.

آئین نامه معاملات دولتی مشتمل بر چهل و شش ماده که به موجب تبصره ۱۱ لایحه بودجه سال ۱۳۳۲ که طبق قانون الغاء لوایح مصوب آقای دکتر مصدق ناشیه از اختیارات در مدت مقرر به مجلس تقدیم شده و قدرت قانونی پیدا نموده به تصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی رسیده و قابل اجرا میباشد.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت